

KULTURA • KULTURA • KULTURA • KULTURA • KULTURA • KULTURA • KULTURA • KULTURA • KULTURA • KULTURA

• OLEG KRIŽANOVSKIJ — IGOR

Spomini črnogledega humorista

Premnogi naši občani poznajo drobnega, slokega Igorja vsaj po njegovem neumornem in ostrem jeziku. Da! Če bi rekli, da mu teče beseda kot slap, bi komaj ujeli delček značilnosti našega sogovornika. Pa se med pogovorom — bolje samogovorom — prestavi na drugo nogo, se vse (če je kam), zakrili z roko in spet

zajedka v živo. A nikdar nikogar ne užali, čeprav se duhovitosti in sočni izrazi kar prerivajo. Tak je bil, tak je in tak bo najbrž tudi ostal Oleg Križanovskij-Igor.

V založbi Borec so pred kratkim — ob pomoči in »piljenju« Mileta Pavlina — izšli vaši Spomini črnogledega humorista. Be-

rejo se. Začenjate pa jih z »rodinimi Mostami«. Ali lahko obudite spomin nanje še izpred vojnih let morda s kako dodatno nadobnostjo?

Najprej o sodelovanju Mileta Pavlina! Konec koncev je on moja konkurenca, a najboljša pot do nje me je pripeljala do — sodelovanja z njim, že v partizanih! In integrirala sva se, proti vsem pričakovanjem, v boju za kvaliteto. Kolikšna ta je, naj presodijo bralci sami.

Predvojne Moste! Bile so čarobno predmestje — s kinom čisto na vrhu. Vsak film je imel, v našem aranžmaju seveda, svojo predigro in poigro po okoliških ulicah, hišah, vrtovih... Izbor filmov je bil namreč precej ozek — kriminalke, kavbojke ipd. —, mi smo ga pa pač širili. Hodili pa smo tudi v kino Sloga in še kam — izobrazbe sem vsekakor dobil v kinematografih mnogo več kot v šoli.

A vedno smo kupili eno kino vstopnico! Smo — kajti organizirali smo se fantje s Pokopališke ulice in privatni Odpad ob Zaloški cesti (pri sedanjem Merkurju) nam je omogočal prodajo npr. žlebov in tako nakup ene vstopnice, da nas je potem lahko z njo šlo vsaj deset k isti predstavi. Prodajali pa smo po večkrat isti žleb, saj smo že takrat poznali magnet, ki so nam omogočali, da smo že prodani žleb spet »organizirali« za ponovno prodajo. A Moščani so nas kmalu začeli čudno gledati, ko smo opazovali žlebove po hišah... Doma pa so po nas spraševali policaji. Že tedaj so me torej iskali. Kaj ne, saj sem imel že tedaj na perilu znak OF (Oleg Fortič — po očimu). Ali vsaj slutite, kaj je to pomenilo pred letom 1941!?

In izpustil nisem nobene kino predstave! Tako sem bil kulturni pred vojno in tak sem šel marca 1942 v partizane. Pa taki smo se celo znašli v hribih...

V naslovu vaših spominov ste se označili za črnogledga humorista. Ali gre za nadaljevanje

trpkega mačehovstva vaše mladosti in svojski upor proti temu?

Ne! »Domači režim« mi je omogočil vitalnost, črnogledost pa je posledica dejstva, da se tudi v krizah rojeva zdrav humor. Ko sem npr. udaril mojega psa Luxa, me je sosed pokaral, češ kaj psu delam.

»Veselite!«
»Veselite?«
»Da! Boste videli, kako bo veselo stekel in še pomahal bo z repkom od veselja, ko bom nehal!«

No, tudi pri meni so premnogi kar tekmovali v ustvarjanju veselja in sreče! Zato si tudi v svojem življenju nisem nikdar želel kaj pridati sreče. Bil sem npr. ranjen z drobcem granate v glavo, tovariši so me pa tolažili, kako sem lahko srečen, da me ni ubilo! Izogibaj se torej nesreče in sreče!

Delo končujete s kapitulacijo Italije. Od tedaj do osvoboditve pa obljublimate še eno knjigo spominov. Jih že pišete in — če jih — kdaj lahko pričakujemo njih izid?

Kar zadovoljen sem, da sem končal 1. knjigo s kapitulacijo Italije, saj sem že do tedaj v partizanih napravil drugim toliko težav, da bi lahko tudi sam do tedaj že »kapituliral«. Že do tedaj sem namreč dobival tudi funkcije, a čim višje sem segal, tem večje so bile z mano težave!

Drugi del spominov seveda pišem. Segl bodo do osvoboditve oziroma še malo čez. Ko sem bil namreč dodeljen k PK SKOJ kot inštruktor za mlade, sem jih tako vzgojil, da so jokali, ker je bilo že konec vojne! Pa spominov še ni konec. O povojnih časih bi imel povedati še za tri debele knjige — a o tem kdaj drugič.

Izid? Upam da bo moj »konkurent« Mile Pavlin tudi pri tej knjigi vsaj toliko sodeloval kot pri prvi. Potem ne bo težav, da ne bi bila 2. knjiga Spominov kmalu napisana in izšla čez kako leto ali kaj. Pač na obzore — kot živimo!

Z IGORJEM SE JE POGOVARJAL AM

Igor leta 1943 v Mokronogu kot kulturnik pri počitku

• MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

Za vse delovne ljudi

V široke kroge rednega občinstva MGL spadajo tudi delovni ljudi in občani naše občine. Zato se delavci tega gledališča vključujejo v pobudo, da bi v okviru kulturne akcije ZSS in ZKOS sezona 1982-83 potekala pod geslom »Vsak delovni človek vsaj enkrat letno v gledališče«. Da bi se v to kulturno akcijo kar najbolj vključili tudi naši občani, nam je vodstvo MGL posredovalo za prihodnjo sezono delovni načrt, ki ga posredujemo tudi našim bralcem.

1. Hrvaška sodobna drama: Ivo Brešan. Hudič na filozofski fakulteti, politična groteska, režija Žarko Petan. Dramsko besedilo političnih razsežnosti današnjice, groteskno razpeto med resničnost politične situacije in njene sprave v letu 1982.

Delo bo na našem odru uprizorjeno prvič v Jugoslaviji.

2. Slovenska drama: Dominik Smole. Antigona, drama, režija Franci Križaj. Osnovna misel, ki nas vodi v uprizoritev, je njena aktualna vsebina z mislijo na čas najnovejše slovenske zgodovine.

3. Slovenska noviteta: Žarko Petan. Obrekovalnica, gledališki komedijski omnibus, režija Aleš Jan. Dramsko besedilo ponuja v treh delih tri različne vsebine, povezane v enotno idejno in gledališko uprizoritevno komedijsko hotenje in tri oblikovne vsebine: farso, grotesko, komedijo.

4. Avstrijska drama: Odon von Horwath. Kazimir in Karolina, ljudska igra, režija Žarko Petan. Kabaretno zasnovana, zastavljena v uprizoritveni podobi vprašanja o zvezi in razhajanjih med Kazimirjem in Karolino, spregovori o času svetovne gospo-

darske krize in napovedujočem se teroru nacistične diktature.

5. Italijanska drama: Carlo Goldoni. Grobijani, komedija, režija Miran Herzig. Gre za prikaz diplomatske ženske nadvlade pri moženju hčere, ko se ženske odrekajo le temu, da bi moškimi v obraz povedale, kako da so pametnejše od njih. Goldonijeva sposobnost zabavanja in smeja v gledališču je vrednota njegovih dramskih besedil, za katere igralec ve, da ga bodo sprostili.

6. Angleška sodobna drama: Arnold Wesker. Caritas, igra, režija Andrej Heing. Delo sodi v tisto plemenito tradicijo angleške psihološke dramatike, ki nas prek izjemnega dialoga seznanja z dogodki in osebam. Dramske osebe se nam razkrivajo v svojih ambicijah in dvomih. To je zgodba o dekletu, ki se odreče vsemu posvetnemu ter postane puščavnik.

Zunaj abonmajskega programa načrtujemo še Aleksandra Marodiča — Pritožba Franca Mrzleša, Toma Kempinskega Duet za enega, recital slovenske poezije Od Vodnika do danes (izbor: Tone Kuntner) ter glasbeni recitativ pesmi in songov Ervina Fritza (izbor: avtor).

• KULTURNIKI

Pred novo sezono

Kulturno-umetniška društva in skupine so septembra spet oživela svojo dejavnost ter si zastavila cilje in naloge za prihodnjo kulturno sezono. Čeprav problemov ob delovanju na ljubiteljskem kulturnem področju nikoli ne zmanjka, naši ljubiteljski kulturni delavci s svojim delom iz sezone v sezono dokazujejo, da so že kako pomemben dejavnik v družbenopolitičnem in družbenem življenju našega časa in prostora.

Kljub skromnim finančnim sredstvom, prenekaterim prostorskim stiskam in kadrovskim težavam ljubiteljsko v naši občini iz leta v leto narašča. Poleg že utečenih področnih delovanj (gledališko, glasbeno, likovno) sta v pretekli kulturni sezoni zaživeli tudi literarna in plesna dejavnost.

Tako trenutno deluje pri OZKO osem strokovnih odborov za različna področja ljubiteljskih kulturnih dejavnosti, vključena pa so tudi šolska kulturna društva (odbori za gledališko, likovno, plesno, literarno in glasbeno instrumentalno dejavnost, odbori za šolske pevske zборе, za odrasle pevske zборе in za šolska kulturna društva), ki za izvršni odbor OZKO pripravljajo predloge delovnih programov, obenem pa ocenjujejo delovanje posameznih kulturno-umetniških društev in skupin ter na podlagi njihovih poročil pripravljajo predloge za nagrajevanje po delu (dotacije).

Na zadnji seji IO ZKO prejšnji mesec je bil sprejet akcijski program OZKO do konca tega leta, katerega glavne naloge in akcije so:

- delo vseh strokovnih odborov,
- posvet predsednikov društev in skupin,
- posvet režiserjev,
- posvet zborovodij šolskih in odraslih PZ,
- obiski po KS, nekaterih KUD in skupin,
- priprava zbora delegatov,
- organizacija območnega srečanja literatov,
- srečanje harmonikarjev Slovenije in
- priprave v okviru kulturne akcije.

Sodeč po dosedanjih izkušnjah in vnehi, s katero naši ljubiteljski kulturni delavci opravljajo svoje kulturno poslanstvo, lahko tudi v bodoče pričakujemo nadaljnji razmah ljubiteljsstva v naši občini tako v množičnosti kakor v kvalitetni rasti!

M. Š.

Knjižnica Jožeta Mazovca je odprta:

- oddelek za izposojajo knjig na dom z bralnico, prireditvena soba in soba za intenzivni študij, vseh pet delovnih dni v tednu od 8. do 20. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure;
- pionirski oddelek z bralnico in kotičkom za cibane vseh pet delovnih dni v tednu od 8. do 19. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure;
- glasbena soba vseh pet delovnih dni v tednu od 10. do 19. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure.

Koncertni večer čelistov

Kulturni dom ŠPANSKI BORCI

V kulturnem domu Španski borci je 24. septembra nastopil ansambel »8 violončel« ljubljanske akademije za glasbo. Skupina se je izoblikovala pred dvema letoma za potrebe akademije, sestavlja pa jo sedem študentov (diplomantov) ter njihov profesor in vodja, čelist Miloš Mlejnik.

Prvič so nastopili na javni produkciji AG v filharmoniji, imeli nato samostojen koncert v Mariboru, sodelovali na Kogojevih dnevih v Kanalu in igrali na srečanju glasbenih akademij v Cankarjevem domu. Poleti so gostovali v dubrovniški dominikanski cerkvi, prav zdaj pa so sredi dela za svojo ploščo, na kateri bo večji del petkovnega programa.

Osem violončel je redka zasedba, zanjo je malo literature in tudi priredbe je težko dobiti. Zato je vreden pohvale njihov prikupen in kvaliteten program. Sestavljali sta ga originalni skladbi H. V. Lobosa Brasilieras št. 1 in 2 in priredbe J. S. Bachove Air, C. Debussyjeve skladbe Golliwogg's Cake Walk in na koncu tri priredbe V. Horvata Vsi so venci beli, Beatles Rondo in Carioca, ki so bile narejene prav za ta ansambel.

Za osem čelistov (brez akustične školjke) v našem kulturnem domu ni ravno idealen. To dejstvo in začetna nesproščenost sta bila tudi razlog, da je izvedba Bachove Air pokazala na poglavitni problem podobnih ansamblov — neizenačeno igranje in težave z intonacijo. Nadaljnji program je bil hvaležnejši, čeliste so ogreli sebe in dvorano, temperamentno igrali do konca in nato dodali še dve skladbi.

Igranje v tem ansamblu je zanesljivo dragocena šola za mlade čeliste, ki jim bo tu pridobljeno znanje osnovni kapital za njihovo skorajšnje poklicno delo. Jasno pa je, da je Miloš Mlejnik, njihov vodja in vzornik, duša in srce, začetek in konec delovanja ansambla »8 violončel«.

Poslušalcev se v dvorani ni ravno trlo; škoda, da jih ni bilo več. Ti pa, ki so bili, so odhajali zadovoljni in z občutkom, da so preživeli lep večer.

N. J.

Ansambel »8 violončel«, fotoarhiv ansambla

• KNJIŽNICA JOŽETA MAZOVCA

Novosti v glasbeni sobi

1. Hans Christian Andersen: Deklica z vžgalicami; Cesarjeva nova oblčila (kaseta)
2. Johann Sebastian Bach: Die Kunst der Fuge
3. Ludwig van Beethoven: Sonata für Klavier und Violine Nr. 9 A-dur op. 47 (Kreutzer-Sonate) — Carl Seemann, kl.; Wolfgang Schneiderhan, vl.
4. Janez Bitenc: Hi, konjiček
5. Janez Bitenc: Glejte našo račko
6. Plácido Domingo: Arije iz italijanskih oper
7. Tone Fornezi: Cmeravi Lojzek (kaseta)
8. Jacobus Gallus: Posvetne zborovske skladbe
9. George Gershwin: Odabrani prizori iz opere Porgy and Bess
10. Lisica snedla volku maslo (Zverinice iz Rezije)
11. Svetlana Makarovič: Mačja predilnica (kaseta)
12. Josip Ribičič: Miškolin (kaseta)
13. Rusica pregnala grdnico iz lisičje hišice (Zverinice iz Rezije)
14. Tone Seliskar: Volk pogoltnik
15. Slovenske ljudske pripovedne pesmi, glasbila in zvočila
16. Fjodor Šaljapin: Arije iz Borisa Godunova in drugih ruskih oper
17. Pavel Šivic: Sklice za dve flauti
18. Zlatno stoljčce gitare
19. Pero Zubac: Mostarske kiše in neko drugo more
20. Azra: Filigranski pločnici
21. The B-52's: Wild Planet
22. The Beat: Wha'ppen?
23. The Beatles: Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band
24. Boa: Boa
25. Električni orgazem: Warszawa 81
26. Fischer-Z: Red Skies Over Paradise
27. Idoli: Odrbana i poslednji dani
28. John Keating: Space Experience
29. Mike Oldfield: Tubular Bells
30. Pankrti: Državni ljubimci
31. The Stranglers: La Folie
32. The Stranglers: The Meninblack
33. XTC: English Settlement

Lutkovne predstave v KD Španski borci

9. 10. Svetlana Makarovič. Sovica Oka	31. 10. Zdenek Florian. Tobija
16. 10. Jurčič — Makarovič — Herzog. Kozlovska sodba	6. 11. Milan Dekleva. Sanje o govoreči češnji
23. 10. Milan Dekleva. Sanje o govoreči češnji	13. 11. Jan Malik. Žogica Marogica
	20. 11. Jan Malik. Žogica Marogica
	27. 11. Milan Dekleva. Magični deček, SLG Celje
	4. 12. Svetlana Makarovič. Sovica Oka
	11. 12. Svetlana Makarovič. Sovica Oka

Vse predstave so ob 16. uri. Predprodaja kart vsak petek od 14.—16. ure, prodaja kart v soboto uro pred predstavo.